

De tragikomische hersenopera over Alzheimer is hartverscheurend maar ook leerzaam

Een proces van verval dat bij de strot grijpt

Voorstelling: Alzheimer van Chiel Meijering (muziek) en Bert Keizer (libretto), door Mondriaan Kwartet Extended o.l.v. Jurjen Hempel en Muziektheaterunie. Regie: Johnny Kuiper, decor: Frits van Hartingsveldt, kostuums: Lise van der Linden. Gehoord: 21/9 Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam. Herh. aldaar: 22/9, tournee t/m 25/4. Inl.: www.muziektheaterunie.nl.

Door **JOCHEM VALKENBURG**

Een grote, gezonde hersenpan wordt afgebeeld op het scherm boven het podium. Tijdens de voorstelling schrompelt hij langzamerhand ineen tot het formaat walnoot. Het symboliseert wat er gebeurt in het hoofd van Jaap de Groot, hoofdpersoon van Alzheimer, de 'tragikomische hersenopera' van componist Chiel Meijering en librettist Bert Keizer.

De opera ging eergisteren, op Wereld Alzheimer Dag in première. Het gegeven – een intelligente academicus die weerloos afglijdt in de mensonterende aftakeling van Alzheimer – blijkt een geniaal opera-onderwerp. Dit proces van verval grijpt bij de strot, maar tegelijk ontstaan veel situaties die komisch zijn, als ze niet ook zo hartverscheurend waren geweest.

Librettist Keizer is ook arts, en dat blijkt. Alles klopt, zonder dat het een schools lesje Alzheimer wordt: de psychologische tests, de typische situaties (man krijgt van vrouw de telefoon met aan de andere kant zijn dochter, en vraagt 'weet jij ook waar je moeder is?') en de stadia die de patiënt doorloopt. Vooral het onvermogen, eerst van de patiënt, later van de familie, roept veel empathie op.

Componist Chiel Meijering heeft met Alzheimer een hoogtepunt in zijn oeuvre gecreëerd. Er zijn weliswaar wat zwakheden – rammelende popsongs en gemakkelijke achtergronddeuntjes – maar de briljante momenten wegen hier ruimschoots tegenop. Meijering leeft zich uit in een mengeling van stijlen, maar de kern blijft minimalistisch.

Schitterend en ontroerend is

Tenor Hein Meens speelt de dementerende bioloog Jaap de Groot in 'Alzheimer' (Foto Evelyne Jacq)

bijvoorbeeld de scène waarin echtgenote Ria (een prachtige rol van Eveline Karssen) haar man vertelt dat hij de volgende dag wordt opgehaald om naar de dagopvang te

gaan. Hij blijft maar vragen waar, hoe laat, en hoe hij daar dan moet komen. Zij blijft hem geduldig antwoorden, begeleid door een rondzingerende, zichzelf in de

staart bijtende muziek.

Tenor Hein Meens acteert en zingt de hoofdrol overtuigend. Ook in een aantal bijrollen wordt verrassend goed gepresteerd. Het

vocale gelegenheidsensemble is sterk als koor, minder in de solo's. En dankzij tussendoor geprojecteerde interviews met mensen als hersenspecialist Dick Swaab en bi-

oloog Midas Dekkers (een idee dat herinnert aan *After Life* van Michel van der Aa, de vorige opera die in het Muziekgebouw in première ging) leer je er ook nog iets van.